

Rek. 2/2019/kultur D 2019

Tidigare nummer	A 1777/kultur
Behandlas i	Utskottet för kunskap och kultur i Norden

Utskottet för kunskap och kultur i Nordens betänkande över
Lancering av Spil Nordisk - Rek. 2/2019

Förslag

Utskottet för kunskap och kultur i Norden föreslår att

Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att Rek. 2/2019 vad angår *Lancering av Spil Nordisk* för rådets del är *slutbehandlad*

Bakgrund

Rekommendationen har följande formulering

Nordiska råd rekommenderar Nordiska ministerrådet

att genomföra en strategisk insats för att stärka det nordiska musiklivet inom alla musikgenrer, inklusive att främja ett starkare fokus på nordisk musik i programutbudet i de nordiska public service-kanalerna

Meddelande från Nordiska ministerrådet

EK-K diskuterte og ga synspunkter på rekommandasjonen fra Nordisk råd i sitt møte 13. juni, 2019.

Bakgrunn

Det foreligger en del statistikk om musikkbransjen i de nordiske landene, og om kulturbruk i Norden, blant annet tall for rettighetshaveres inntekter i Danmark, Norge og Sverige. Betegnelser som «norskandel» eller «svenskandel» har imidlertid vært vanskelig å anvende, ettersom ulike definisjoner gir ulike størrelser i ulike sammenhenger. Rapporten *Kunst i tall 2017* som måler den økonomiske omsetningen av musikk og som sammenligner inntekter fra omsetningen av musikk i Norge, Sverige og Danmark definerer «norsk musikk» som innspillinger hvor rettighetene er knyttet til plateselskap i Norge.¹ Andre definisjoner kan være musikk med norsk språk, eller fremføringer av norske artister eller ensembler. NRK opererer med en definisjon av norsk musikk som musikk av norsk artist/utøver, komponist, tekstforfatter eller med norsk språk. En innsats for å styrke det nordiske musikklivet må derfor nødvendigvis ta stilling til hvordan «nordisk musikk» skal forstås i denne sammenhengen.

¹ Halmrast, H., *Kunst i tall 2017*, s. 23

En måte å fastsette en «nasjonal» andel innen musikkbransjen, er å se på opphavspersonens inntekter fra avspilling av musikk. Disse tallene rapporteres av nasjonale opphavsrettsorganisasjoner. Tall fra Norge viser at opphavsrettslige inntekter fra kringkasting har vært stabile i 2012-2017, mens i Danmark har omsetningen fra innspilt musikk, kringkastet gjennom radio og TV økt med 17 % i samme periode.² Rapporten fra svensk musikkindustri viser også en vekst i opphavsrettslige inntekter, men peker samtidig på at de kreative bransjenes inntekter er konsentrert til et forholdsvis lite antall kommersielt framgangsrike «hits». Det medfører at det til tross for økte inntekter på overgripende nivå trengs satsinger, eks fra politisk hold for å sikre et variert tilbud av mindre kommersielt framgangsrik musikk.³ En av tendensene ser derfor ut til å være at inntektene til opphavs personer i Norden fra avspillinger gjennom allmennkringkasting er økende eller stabil, men at veksten på andre plattformer som Youtube, Spotify og iTunes' trolig er langt større. Som rekommandasjonen peker på er barn og unge frekvente brukere av disse digitale tjenestene, og det er grunn til å vurdere hvordan en innsats rettet mot allmennkringkasterne i Norden vil virke på et publikum som i større og større grad lytter til musikk gjennom digitale plattformer.

MR-K har de siste årene gjort noen strategiske innsatser for å styrke musikklivet i Norden. Nettverket NOMEX er et eksempel på en innsats støttet av Ministerrådet som tar høyde for den digitale omstillingen som bransjen står overfor. NOMEX består av medlemmer fra de nordiske musikkexportorganisasjonene, som blant annet har samarbeidet om Nordic Playlist for å markedsføre nordisk musikk i og utenfor Norden. Støtteprogrammet PULS i Nordisk kulturfond er et annet eksempel på en strategisk satsning som bidrar til å styrke arrangørene i det nordiske musikklivet. Nordisk råds musikkpris er videre et viktig bidrag til synliggjøring og oppmerksomhet omkring nordiske komponister og ensembler.

Konklusjon

MR-K ser behovet for og ønsket om en bedre spredning og formidling av nordisk musikk på ulike sendeflater, slik at nordiske artister innen alle sjangre når et bredt publikum i Norden. Distribusjon av musikk gjennom radio og TV er en viktig kanal for musikkformidling og flere land har mål om at en andel av det som spilles skal være nasjonal. Hensynet til armlengdes avstand står imidlertid sterkt i de nordiske landenes kulturpolitikk, og det er viktig at allmennkringkasterne står fritt i programmeringen av innholdet på sine sendeflater. Dette gjør det problematisk for MR-K å imøtekomme forslaget fra Nordisk råd om å fremme et sterkere fokus på nordisk musikk i programtilbudet til de nordiske allmennkringkasterne.

Kultursektoren vil i løpet av 2019 og 2020 arbeide med et nytt samarbeidsprogram, som omfatter samtlige kunstområder, herunder musikkområdet. De ulike områdenes utfordringer og potensiale, både når det gjelder produksjon, formidling og distribusjon, i og utenfor Norden, vil tenkes inn i arbeidet med det nye programmet. Erfaringene fra sektorens strategiske innsatser for nordisk musikk (som NOMEX og

² Rambøll, *Dansk musikomsætning 2017*, s. 15

³ Musiksverige, "Sammandrag med avslutande refleksjoner" i *Musikbranchen i siffror 2017*

PULS) vil dessuten inngå som en del av grunnlaget for vurdering av eventuelle nye innsatser.

Nordisk ministerråd anser herved at rekommandasjonen er delvis oppfylt.

Utskottets synpunkter

Utskottet for kunnskap og kultur i Norden vill gärna tacka Nordiska ministerrådet för det utförliga och väl underbyggda svaret på rekommandationen om Lancering av Spil Nordisk.

Utskottet är enigt med ministerrådet om att principen om armslängdsavstånd i förhållande till public service-kanalernas oberoende. Utskottet välkomnar att musikområdets utmaningar och potential när det gäller produktion, förmedling och distribution kommer att tänkas in i arbetet med de nordiska kulturministrarnas samarbetsprogram och ser fram emot den framtida dialogen om detta.

Utskottet föreslår Nordiska rådet att Rek. 2/2019 om *Lancering af Spil Nordisk* läggs till handlingarna och för rådets del är slutbehandlad.

Stockholm, den 29 oktober 2019

Anna Kolbrún Árnadóttir (Mifl)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF)

Daniel Riazat (V)

Edmund Joensen (sb)

Gisle Meininger Saudland (FrP)

Heidi Viljanen (sd)

Henrik Møller (S)

Jorodd Asphjell (A)

Jouni Ovaska (cent)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Lars Mejern Larsson (S)

Marianne Synnes Emblesvåg (H)

Mikko Kinnunen (cent)

Norunn Tveiten Benestad (H)

Riikka Purra (saf)

Tony Wikström (ÅSD)

Veronika Honkasalo (vänst)

Vilhelm Junnila (saf)